

Kom godt i gang med øko-æbleplantagen

En økologisk frugtplantage skal anlægges rigtigt for at reducere angreb af sygdomme og skadedyr.

TEKST: HANNE LINDHARD
GARTNERIRÅDGIVNINGEN A/S
HLP@VFL.DK

En økologisk frugtplantage bør startes på frisk jord og skal ligge så isoleret som muligt fra eksisterende plantinger. Placering i nedbørsfattigt område er bedst for at reducere risikoen for æbleskurv. Undgå desuden vandlidende jord for at minimere risikoen for angreb af frugttrækræft.

Reducer smittetrykket

- Fjern eller findel overvintrende blade. Det reducerer smitterisikoen for æbleskurv.
- Fjern løbende skud inficeret af meldug, ildsot og frugttrækræft.
- Fjern frugtmumier. De kan være inficeret med monilia eller andre sygdomme.
- Fjern al frugt fra plantagen om efteråret.
- Pas på med paradisæbler som bestøvere. De er ofte smitekilder for blodlus eller gummiråd.
- Undgå at frugterne får kontakt med jorden. Dækning af jorden mod ukrudt kan mindste jordstænk og dermed lagerråd.
- Beskær i tørt vejr for at mindske smittespredning af frugttrækræft.
- Undgå brug af tonkinstokke til opbinding. De er hule, og æblevikleren har her et fantastisk overvintringssted.
- Fjern frugter inficeret med æbleblad-hvæpse eller pæregalmug, inden de falder på jorden sidst i juni.

KVÆLSTOF AFGØR ANGREB – Hvis kvælstofindholdet i bladene ligger i den nedre ende af optimalniveauet, får æblerne den bedste farve og færrest angreb af sygdomme og skadedyr i en usprøjtet plantage. Arkivfoto: DJF Årslev.

Sundt plantemateriale

Det første skridt til at forebygge angreb af sygdomme og skadedyr er brug af sunde planter. Er træerne inficeret fra starten, vil det oftest skabe problemer i hele kulturforløbet. Det ideelle træ er et sundt, velforgrenet toårs træ, der hurtigt kommer i bæring med en god balance mellem vækst og frugtproduktion.

Sortsvalg

Valg af sort er en meget vigtig beslutning, fordi den rækker 20 år frem. Sorten skal være produktiv, og den skal trives og modne i vores klima, også i kølige år. Udbyttet skal være stabilt, og frugten skal smage godt, have en god størrelse, et godt udseende og også gerne god holdbarhed på lager. Til økologisk produktion vælger man de sorter, som er mindst modtagelige for skadevoldere. Det kan enten være resistente sorter, forædlet med resistensgener eller robuste sorter, der er mindre modtagelige overfor sygdomme og skadedyr, og som bærer et jævnt og godt udbytte.

God hygiejne, lys og luft

En god metode til at forebygge angreb af sygdomme og skadedyr er at reducere mængden af smitstof i plantagen ved fysik at fjerne det. Små og åbne træer er mindre modtagelige for svampeinfektioner, idet lys og luft får træerne til at tørre hurtigere efter regn. Træerne må ikke vokse for hurtigt. Væksten styres ved grund-

stammevalg, reduceret tilgængelighed af kvælstof og eventuelt rodbeskæring.

Mekaniske metoder

Æglæggende høns i frugtplantagen kan reducere niveauet af æbleblad-hvæpse og pæregalmug. Men risikoen er, at træerne tæt på hønsehuset får for meget gødning, og den øgede vækst giver problemer med æbleskurv og bladlus.

Dyrkning af æble og pærer under plast for at beskytte mod regn og dermed mod angreb af svampesygdomme laves der forsøg med i Danmark. Mekanisk beskyttelse af træerne med insektnet mod æblevikler bruges i Frankrig. Dypning af frugten i varmt vand efter høst reducerer udviklingen af rådsygdomme på lager. ■

Projektet har fået tilskud fra EUs Landdistriktsprogram og Promilleafgiftsfonden for frugtavl og gartneribrug.

Giv nyttedyr mad og bolig

Angreb af skadedyr kan reduceres ved at forbedre og sikre levesteder og fødekilder for nyttedyr.

- Blomsterbælter. Sørg for pollen og honning i hele sæsonen.
- Læhegn. Gerne blomstrende arter, nåletræer (Thuja) eller arter, som beholder løvet om vinteren (eg, bøg), hvor nyttedyr kan overvinde.
- Gren- og stendynger til småfugle, pindsvin, lækatte og snoge.
- Siddepinde til rovfugle. De spiser mus.
- Ræve og katte. De hjælper med bekæmpelse af mus og mosegrise.
- Fuglekasser. Specielt til musvit (32 millimeter hul) og blåmejsler (28 millimeter hul), der spiser mange viklerlarver.
- Vandhul til insekter og fugle.